

Jazz stoffig?
No way. Jamie
Cullum, Amy
Winehouse en
Norah Jones
hebben jazz
dansbaar en hip
gemaakt.

Ouwelullen-
muziek?

'IK ZAT OP
VIOOLLES,
MAAR
VOELDE ME
MET
ZINGEN
VEEL
VRIJER'

Jazz is lauw!

Jazzmuziek was jarenlang het domein van vijftigers die in rokerige zaaltjes naar 'moeilijke' muziek luisterden. Maar die tijd is voorbij. Naast de genoemde internationale sterren, breken ook Nederlandse talenten door met dansbare jazz met soul-, hiphop- en funkinvloeden, bijvoorbeeld Wouter Hamel, Rob van der Wouw en de band Room Eleven. Hun concerten worden steeds vaker geprogrammeerd op hippe locaties, waardoor jazzmuziek toegankelijker wordt. De combinatie van dansen en een liveband geeft het ook een extra dimensie. Daarnaast is improvisatie de hoeksteen van jazzmuziek; geen enkele jazzband speelt twee keer hetzelfde.

Marleen van Emmerik (26)

is zangeres en won in 2006 de Mathilde Santing Award (van de Stichting Jazz Talent). Ze is de vaste vocalist van het Amsterdam Jazz Orchestra, treedt op met haar jazzkwintet en bands als Mary Davis Jr.

"Op mijn veertiende ben ik begonnen met zingen in een gospelkoor. Ik vond het meteen helemaal te gek, zowel het samen als solo zingen. Ik zat op vioolles, maar ontdekte dat ik zingen steeds leuker begon te vinden omdat ik me er vrijer in voelde. Ik ben uiteindelijk naar het conservatorium gegaan. Daar heb ik net mijn masters afgerond.

Tijdens mijn opleiding kwam ik erachter dat ik vooral de jazzliedjes erg leuk vond. En dan vooral het improviseren. Uiteindelijk koos ik voor de richting jazz. Vroeger hield ik meer van soul en R&B: Aretha Franklin, maar ook Mariah Carey en Whitney Houston. Maar nu luister ik ook graag naar jazzvocalisten: Nancy Wilson, Sarah Vaughan, Lizz Wright en Kurt Elling zijn inspiratiebronnen voor mij. De mix tussen verschillende stijlen vind ik interessant."

Fysiek lekker

"Ik wil niet alleen maar liedjes zingen, maar ook experimenteren met zanglijnen. Je beperkt je dan niet tot de melodie, maar doet hetzelfde als de instrumentalist: improviseren op het thema. Maar ik schrijf bijvoorbeeld ook weleens een

tekst van bestaande solo's. Zo krijg je weer heel nieuwe muziek. Muziek is voor mij een vorm van expressie, maar ook een combinatie van gevoel en verstand: om bepaalde melodieën te kunnen zingen moet ik me focussen. En ik kan er emoties in kwijt. Dingen die je met praten niet altijd kunt uitleggen, kun je met muziek soms wel uiten. Zingen geeft ook een heel lekker gevoel."

Mix it up

"Voor jazz moet je gaan zitten en je erin verdiepen om ernaar te kunnen luisteren. Daardoor is het soms niet zo toegankelijk. Toch merk je dat er steeds meer mixvormen van jazz komen die heel populair zijn. Jamie Cullum was een van de eersten die deze trend inzette en hier in Nederland zijn Wouter Hamel en de band Room Eleven daar voorbeelden van. Maar ook nieuwe dingen van Herbie Hancock zijn te gek. Er gebeurt veel op jazzgebied en het wordt bij jongeren populairder. Ik denk ook dat het juist goed is om naar heel veel verschillende muzieksoorten te luisteren, daardoor leer je ze beter begrijpen. Instrumentalisten en zangers luisteren ook niet alleen naar hun eigen muziekstijl. De verschillende genres kunnen voor hen juist een inspiratiebron zijn."

Marleen is op 16 augustus te zien in het Vondelparktheater en eind augustus op de Uitmarkt in Amsterdam. Meer info: www.marymusic.nl.

Diederik Rijpstra (25)

is een talentvolle jazztrompettist. Met zijn band Quincey heeft hij drie cd's gemaakt en is bezig met een vierde. Naast zijn optredens geeft hij trompetles.

"Ik heb voor het eerst opgetreden toen ik negen jaar oud was. Het was in een hotel met familie. Daar stond ik met mijn bloempotkapsel trompet te spelen in een bitterballentent. Op dit moment woon ik tijdelijk in Rome. Overdag oefen ik in het conservatorium, werk ik aan nieuwe nummers of zit ik in het park. Ik wilde Italiaans leren en het leek me leuk hier een tijdje heen te gaan. Hier heb ik ook de rust om te schrijven en nummers te

'IK HEB EEN HAAT-LIEFDEVERHOUDING MET MIJN TROMPET'

maken voor mijn nieuwe cd. Hoe ik mijn stijl zou omschrijven? Als intiem, spannend en warm. Ik hou niet van het heel snelle en hoge trompetgeluid. En ik wil ook verrassend zijn. In mijn nummers gebeuren vaak heel onverwachte dingen."

Jamie Cullum: de grens

"Trompet is misschien wel het moeilijkste instrument om te bespelen. Je bespeelt het heel direct, het geluid komt vanuit je lichaam. Je maakt het geluid door met je lippen te trillen, dat wordt versterkt door het instrument. Ik heb er een haat-liefdeverhouding mee: de ene dag pak je je trompet en speel je de sterren van de hemel, de andere dag wil het maar niet lukken. Wat ik het leukst vind aan jazzmuziek is de vrijheid. Je kunt eindeloos variëren op een thema. In klassieke muziek of popmuziek speel je een nummer altijd op dezelfde manier. Dat is bij jazz niet zo.

Jazz kan soms heel complex, snel en neurotisch zijn. Je moet moeite doen om ernaar te luisteren en het te begrijpen. Het kan daardoor heel irritant zijn. Maar er zijn veel vormen van jazz die makkelijker in het gehoor liggen. Jamie Cullum is op de grens van jazz, maar zijn nummers raken me. Een echte overstap naar de heel intellectuele complexe jazz zal er niet komen, maar ik denk wel dat de muziek steeds populairder gaat worden bij jonge mensen." Meer info: www.diederikrijpstra.nl.

'NIKS MOET.
IK SPEEL
VIJF UUR
PER DAG
OMDAT IK
HET WIL'

Jasper van Damme (21)

studeert altsaxofoon aan de Rotterdam Jazz Academy. In 2006 werd hij tweede bij het Prinses Christina Jazz Concours en in 2008 won hij de Erasmus-Jazzprijs.

"Het is leuk om met een paar mensen iets moois te maken. Jazz is vaak gericht op improvisatie en dat maakt het spannend. Het is kicken als je tot iets nieuws komt. Je kunt je erin verliezen en erin opgaan. Als je je rot voelt, is muziek een goede uitlaatklep. Het leuke is ook dat je op plekken komt waar je normaal gesproken niet zo snel zou komen: een bruiloft op een mooie locatie, in New York, Italië. Je ziet veel van de wereld.

Hoe ik ben doorgebroken? Het is geleidelijk gegaan. Je begint met één optreden, doet er weer een, en zo ga je steeds een stapje verder. Ik werd tweede in het Prinses Christina Jazzconcours en won daarmee een studiereis naar New York. Dat was geweldig. Via dit concours ben ik weer gevraagd voor de Jazz Impuls-tour."

Hardcore

"Of ik veel oefen? Ja, maar niet omdat het móét. Ik studeer voor mezelf en speel zo'n vijf uur per dag. Ik heb gemiddeld twee keer per week een optreden. Mijn helden zijn altsaxofonisten van de oude garde, zoals Charlie Parker en Cannonball Adderley. Parker is echt de *godfather* van de jazz. In hun tijd werd er gedanst op jazz. Maar nu wordt het niet meer gezien als dansbare muziek. Toch ken ik maar weinig mensen die jazz niet mooi vinden. Er zijn zo veel varianten. Het hoeft niet per se hardcore jazz te zijn, je kunt ook kiezen voor iets lichters. Ik speel tijdens de Jazz Impuls-tour bijvoorbeeld samen met Rob van der Wouw en zijn muziek is meer soul en funky. Je kunt erop dansen."

Jasper kun je van september 2008 tot mei 2009 zien in 25 theaters in het hele land. Meer informatie: www.jazzimpuls.nl ■

Wicked Jazz Sounds

Maandelijks luisteren 900.000 mensen naar Arrow Jazz FM. De zender draait 24 uur per dag jazz, aangevuld met soul en blues. De programmering is breed: van Jamie Lidell tot Bill Withers en van John Coltrane tot Kraak&Smaak.

Onderzoek

Sadie Tournois, studente aan de Hogeschool In-Holland, deed in opdracht van de Stichting Jazzimpuls een onderzoek onder ruim 2500 jongeren naar de relatie tussen jazz en de jonge generatie. Tweederde van de jongeren luistert naar jazz. Acht procent heeft dagelijks een jazz-cd opstaan. De onder jongeren meest bekende artiesten in dit genre zijn Miles Davis, Louis Armstrong, Candy Dulfer, Norah Jones, Michael Bublé, Jamie Cullum, Hans Dulfer, Ella Fitzgerald en Frank Sinatra.

Jazz Impuls-tour

Vanaf september 2008 kun je de concerten van de Jazz Impuls-tour bezoeken. Het is een soort tournee van Nederlandse topgroepen in veertig theaters en schouwburgen. Alle jazzgenres komen aan bod. Meer informatie: www.jazzimpuls.nl.

Groovenight

Stichting Jazz Impuls organiseert elke maand een Groovenight in Pakhuis Willem de Zwijger in Amsterdam. De toegang is gratis. Het zijn groovy avonden met dj's, turntable jazz, liveoptredens en een jamsessie.

De leukste jazzpodia

Bimhuis, Amsterdam
Toomler, Amsterdam
Jazzcafé Alto, Amsterdam
't Hijgend Hert, Breda
Het Meterhuis, Haarlem
Stichting Jazzpower, Eindhoven
042, Nijmegen
Dizzy Jazzcafé, Rotterdam
Doelencafé, Rotterdam
Paradox, Tilburg

Trompettiste Sanne van Hek kreeg in New York privés van een jazzicoon. Lees haar verhaal op www.yes.nl/sannevanheek.